Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2025)0256

Prievolės pagal Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvą transatlantinio dialogo kontekste

2025 m. spalio 23 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl pareigų pagal Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvą transatlantinio dialogo kontekste (2025/2776(RSP))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į valstybių narių kompetenciją plėtoti plataus užmojo kultūros politiką audiovizualinėje srityje pagal Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnį ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 6 ir 167 straipsnius,

– atsižvelgdamas į 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/1808, kuria, atsižvelgiant į kintančias realijas, iš dalies keičiama Direktyva 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo (Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva)[1],

– atsižvelgdamas į 2005 m. spalio 20 d. UNESCO konvenciją dėl kultūros raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo,

– atsižvelgdamas į 2025 m. gegužės 2 d. Tarybos išvadas dėl audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų ir dalijimosi vaizdo medžiaga platformos paslaugų teisinės sistemos vertinimo[2],

– atsižvelgdamas į klausimą Komisijai dėl pareigų pagal

---

1 OL L 303, 2018 11 28, p. 69, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/1808/oj.
2 OL C, C/2025/2954, 2025 5 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2954/oj.

Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvą[3] transatlantinio dialogo kontekste (O-000026/2025 – B10-0010/2025),

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnio 5 dalį ir 136 straipsnio 2 dalį,

– atsižvelgdamas į Kultūros ir švietimo komiteto pasiūlymą dėl rezoliucijos,

A. kadangi Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva (AŽPD) yra ES audiovizualinės politikos pagrindas, o jos tikslas – sukurti bendrąją audiovizualinių žiniasklaidos paslaugų rinką Europos Sąjungoje, sykiu skatinant kultūros įvairovę;

B. kadangi AŽPD siekiama užtikrinti sąžiningas sąlygas visiems audiovizualinio sektoriaus subjektams, įskaitant televizijos transliuotojus, užsakomųjų paslaugų teikėjus ir dalijimosi vaizdo medžiaga platformas; kadangi į AŽPD įtrauktos nuostatos, kuriomis siekiama apsaugoti nepilnamečius ir vartotojus ir užkirsti kelią smurtui, neapykantos kalbai ir teroristiniam turiniui; kadangi AŽPD remiami Europos kūriniai, gerinamas prieinamumas ir siekiama užtikrinti nacionalinių reguliavimo institucijų nepriklausomumą;

C. kadangi audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų neįtraukimas į prekybos derybas yra labai svarbus tam, kad ES ir jos valstybės narės išsaugotų ir sustiprintų savo gebėjimą rengti bei įgyvendinti kultūros ir audiovizualinę politiką, kuria siekiama skatinti ir apsaugoti kultūros įvairovę;

D. kadangi AŽPD reikalaujama, jog valstybės narės užtikrintų, kad jų jurisdikcijai priklausantys užsakomųjų audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikėjai transliuotų bent 30 proc. Europos kūrinių ir užtikrintų šiems kūriniams tinkamą matomumą; kadangi pagal AŽPD valstybės narės taip pat gali reikalauti, kad užsienio audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikėjai, kurie orientuojasi į auditoriją jų teritorijoje, finansiškai prisidėtų prie Europos kūrinių;

E. kadangi Skaitmeninių paslaugų akte ir E. prekybos direktyvoje nustatytos bendrosios taisyklės interneto tarpininkams, o AŽPD nustatytos konkrečios audiovizualinio turinio taisyklės; kadangi AŽPD turėtų išlikti pagrindine teisine sistema įvairiai, sąžiningai, saugiai ir konkurencingai audiovizualinės žiniasklaidos rinkai ES remti ir nepriklausomam bei kultūros požiūriu turtingam europiniam

---

[3] 2010 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo (Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva) (OL L 95, 2010 4 15, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/13/oj).

turiniui skatinti;

F. kadangi JAV prezidento Donaldo Trumpo 2025 m. vasario 21 d. memorandumu „JAV įmonių ir novatorių gynimas nuo užsienio subjektų vykdomo turto prievartavimo ir nesąžiningų baudų ir delspinigių“ siekiama nurodyti veiksmus, kuriais, prezidento manymu, diskriminuojamos JAV įmonės, įskaitant pareigas, susijusias su srautinio duomenų siuntimo paslaugomis; kadangi Jungtinių Amerikos Valstijų prekybos atstovas į 2025 m. JAV nacionalinės prekybos vertinimo ataskaitą įtraukė AŽPD kaip kliūtį išorės prekybai;

G. kadangi tai, kad JAV administracija AŽPD laiko kliūtimi prekybai, grindžiama klaidingu vertinimu, atsižvelgiant į tai, kad direktyvos nuostatos neutraliai ir nediskriminuojant taikomos visiems veiklos vykdytojams tiek šalies viduje, tiek užsienyje, taip užtikrinant sąžiningą konkurenciją ir vienodas sąlygas;

H. kadangi prezidentas D. Trumpas taip pat pareiškė ketinantis taikyti 100 proc. mokestį filmams, sukurtiems ne Jungtinėse Amerikos Valstijose;

I. kadangi 2023 m. JAV filmai sudarė 69 proc. visų Europos kino teatruose rodytų filmų; kadangi 9 iš 10 pagrindinių Europoje veiklą vykdančių televizijos ir užsakomųjų vaizdo paslaugų grupių priklauso JAV įmonėms; kadangi 85 proc. laiko, kurį europiečiai skiria užsakomųjų vaizdo paslaugų platformoms, daugiausiai dėmesio skiriama trims JAV srautinio duomenų siuntimo paslaugoms;

J. kadangi 2025 m. liepos 27 d. ES su Jungtinėmis Valstijomis sudarė prekybos susitarimą, į kurį neįtrauktos jokios nuostatos, susijusios su ES skaitmeniniu ar audiovizualiniu reguliavimu; kadangi, vis dėlto, iš vėlesnių prezidento D. Trumpo pareiškimų matyti, kad jis ketina toliau bandyti prieštarauti ES vykdomam JAV įmonių reguliavimui;

1. ragina Tarybą ir valstybes nares remti Komisiją ginant AŽPD ir ES kultūros išskirtinumą tarptautinėse prekybos derybose, užtikrinant, kad audiovizualinės žiniasklaidos paslaugos ir toliau nebūtų įtraukiamos į įsipareigojimus pagal prekybos susitarimus, siekiant išsaugoti ir stiprinti ES ir jos valstybių narių gebėjimą apibrėžti bei įgyvendinti kultūros ir audiovizualinę politiką, kuria siekiama skatinti ir apsaugoti kultūros įvairovę;

2. pabrėžia, kad AŽPD nustatytos priemonės yra teisėtas viešojo intereso reglamentavimas, kuriuo siekiama apsaugoti kultūros įvairovę, skatinant Europos kūrėjus ir jų darbų sklaidą, ir apsaugoti saviraiškos laisvę, žiniasklaidos pliuralizmą bei demokratines vertybes; mano, kad atsisakius AŽPD principų būtų smarkiai pakenkta Europos kultūros modeliui, ypač atsižvelgiant į labai stiprią tarptautinę konkurenciją audiovizualinės žiniasklaidos sektoriuje;

3. primena, kad pagal SESV 167 straipsnį kultūros politika visų pirma priklauso valstybių narių kompetencijai; pabrėžia, kad subsidiarumo principas yra ne tik kompetencijos paskirstymo taisyklė, bet ir labai svarbi apsaugos priemonė, skirta apsaugoti kultūros įvairovei Sąjungoje ir kovoti su išorės subjektų, ypač JAV įmonių, ekonominės ir technologinės galios koncentracija;

4. palankiai vertina 2025 m. gegužės 2 d. Tarybos išvadas dėl audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų ir dalijimosi vaizdo medžiaga platformos paslaugų teisinės sistemos vertinimo, kuriose Taryba atkreipia dėmesį į itin svarbų AŽPD vaidmenį, suteikiant teisinį pagrindą apsaugoti ir skatinti įvairiapusiškai, sąžiningai, saugiai, patikimai ir konkurencingai audiovizualinės žiniasklaidos rinkai ES, užtikrinant nepriklausomo, patikimo ir kultūros požiūriu įvairaus europinio turinio prieinamumą;

5. primygtinai ragina Komisiją griežtai nepritarti bet kokiam bandymui AŽPD laikyti prekybą iškreipiančia priemone ir ginti ją kaip teisėtą reguliavimo priemonę, kuri yra būtina, siekiant užtikrinti ES kultūros įvairovės, suverenumo ir švelniosios galios apsaugą, tiek derantis dėl prekybos susitarimų su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis ir juos įgyvendinant, tiek 2026 m. atliekant AŽPD vertinimą ir galimą peržiūrą;

6. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių vyriausybėms bei parlamentams.